SHARITAGE

Verzia október 2026

ArchaeoTrail

Príručka krok za krokom

Funded by the European Union

VolkswagenStiftung

Systém ArchaeoTrail bol vyvinutý s podporou Volkswagen Foundation (Az 97 827). Projekt SHARITAGE je financovaný Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú však iba názormi a stanoviskami autora či autorov a nemusia odrážať názory Európskej únie ani NA-DAAD. Európska únia ani poskytovateľ podpory za ne nenesú zodpovednosť.

Začíname

Úvod

ArchaeoTrail je systém tvorený dvoma vzájomne prepojenými časťami, ktorého cieľom je sprístupniť archeologické náleziská a lokality kultúrneho dedičstva verejnosti prostredníctvom digitálne komentovaných prehliadok. Prvú časť tvorí aplikácia ArchaeoTrail App, ktorá návštevníkom umožňuje spoznávať archeologické lokality pomocou smartfónu. Vďaka GPS navigácii vedie používateľa po vopred stanovenej ceste a na každej zastávke (Station) poskytuje informácie, obrázky, zvukové nahrávky, videá a ďalší multimediálny obsah. Druhou časťou je ArchaeoTrail Portal (www.archaeotrail.org), ktorý umožňuje archeológom, správcom lokalít, pedagógom a ďalším tvorcom obsahu navrhovať a publikovať vlastné digitálne trasy (Trails). Vytváraním zastávok, nahrávaním multimediálneho obsahu a usporiadaním zastávok v rámci trasy môžu užívatelia pripravovať interaktívne prehliadky dostupné prostredníctvom ArchaeoTrail App.

Tento návod sa zameriava na platformu ArchaeoTrail a vysvetľuje, ako vytvárať a spravovať trasy. Krok za krokom popisuje prípravu obsahu, vytváranie zastávok, ich zostavenie do trasy a sprístupnenie návštevníkom prostredníctvom ArchaeoTrail App.

Než začnete

Než začnete vytvárať trasu, uistite sa, že máte pripravené všetky potrebné informácie a materiály:

(1) Názov a krátky opis trasy.
(2) Ilustráciu alebo titulný obrázok trasy.
(3) Názov a textový obsah každej zastávky.
(4) Obrázky pre každú zastávku.
(5) Voliteľné doplnkové súbory k zastávkam, napríklad zvukové nahrávky, videá alebo obrázky.
(6) Voliteľné kvízové otázky (výber z možností alebo doplnenie medzier).

Dôležité: Než budete môcť vytvoriť trasu, musíte najprv vytvoriť všetky zastávky, ktoré bude trasa obsahovať.

Pred začatím tvorby ArcheoTrailu sa uistite, že sú vytvorené všetky plánované zastávky. Dodatočné pridávanie zastávok do už existujúcej trasy môže byť ťažké a časovo náročné, preto dôrazne odporúčame pripraviť a vytvoriť všetky zastávky vopred.

Krok 1: Vytvorte si profil

Registrácia a prihlásenie

Aby ste mohli platformu ArchaeoTrail používať, musíte si najskôr vytvoriť užívateľský účet. Prejdite na www.archaeotrail.org a zaregistrujte sa kliknutím na tlačidlo v pravom hornom rohu stránky. Počas registrácie budete vyzvaní na výber užívateľského mena a hesla a na zadanie svojho mena, e-mailovej adresy a príslušnosti k inštitúcii. Pred dokončením registrácie nezabudnite zaškrtnutím príslušného políčka prijať Terms of Service.

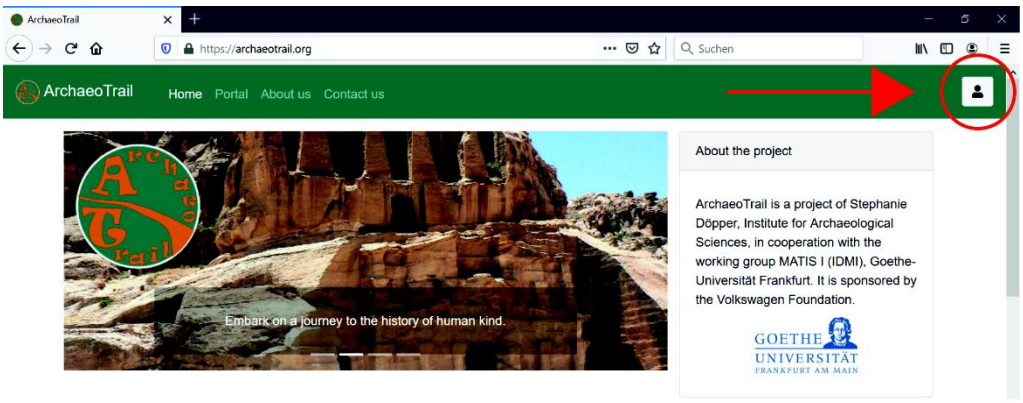

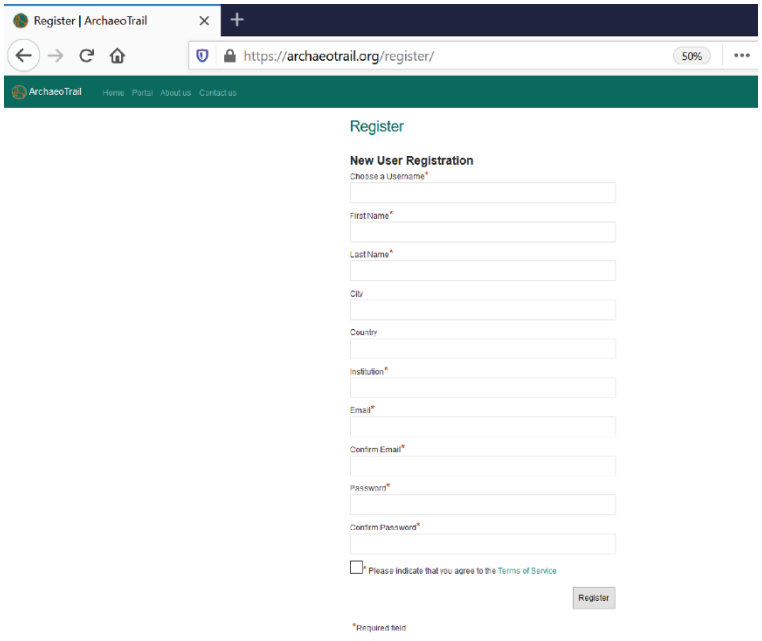

Po dokončení registrácie vstúpite do platformy kliknutím na záložku Portal v hornej časti stránky. Akonáhle máte účet vytvorený, môžete sa pri ďalších návštevách prihlasovať priamo prostredníctvom Portal bez toho, aby ste museli prechádzať hlavnú webovú stránku.

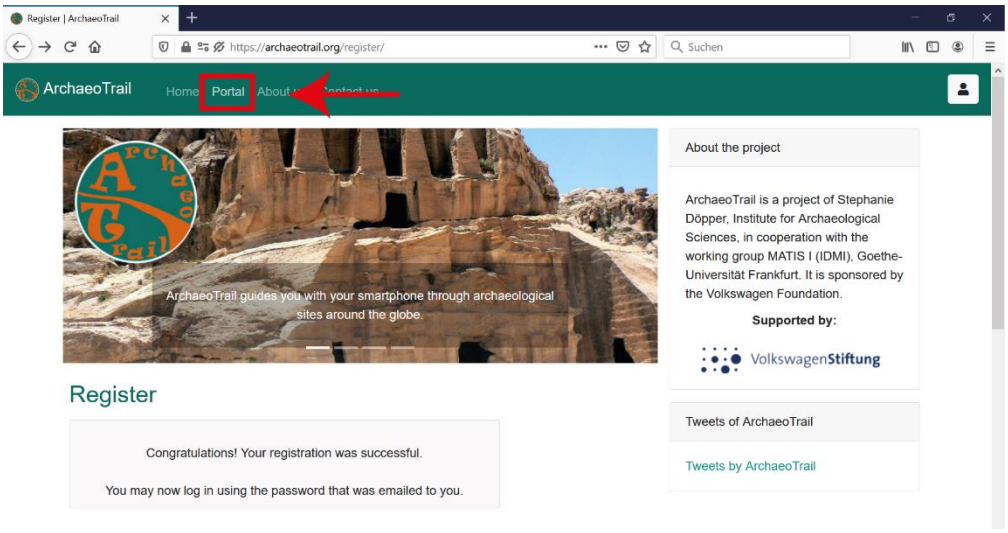

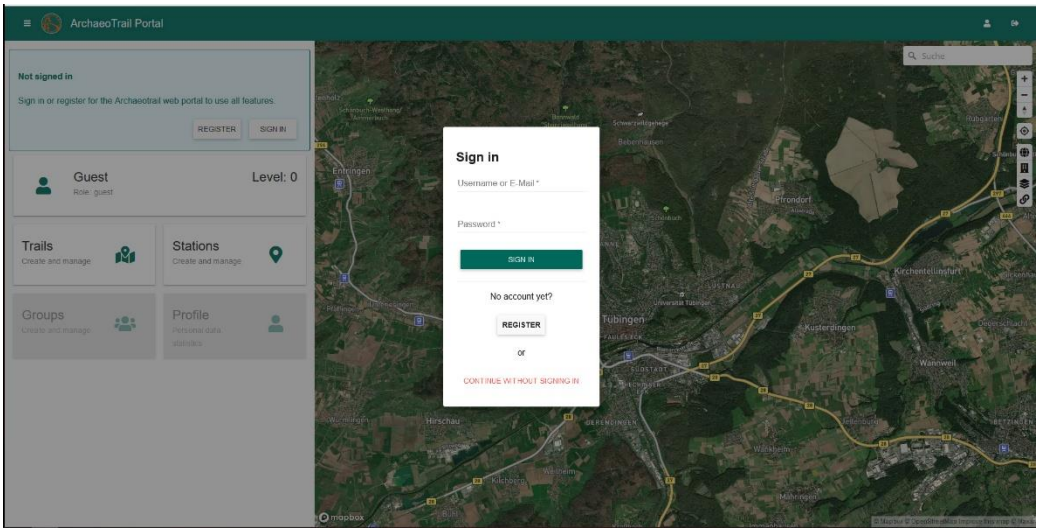

Portál

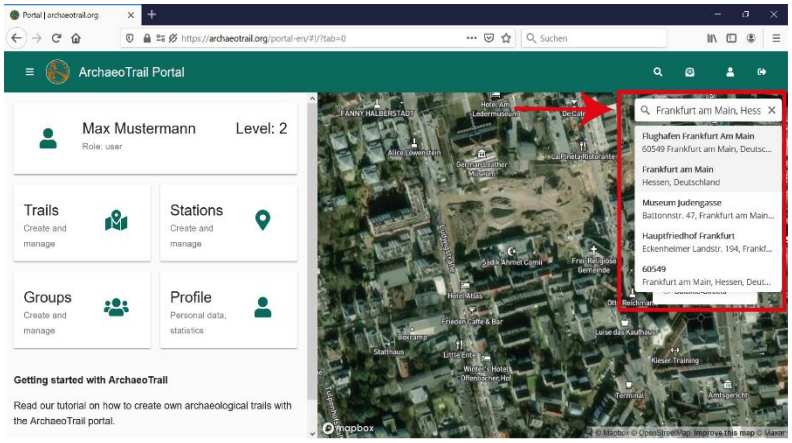

Na pravej strane úvodnej stránky portálu nájdete map tool. Pomocou vyhľadávacieho panelu v mape môžete nájsť archeologické náleziská alebo najbližšie mesto. Druhý vyhľadávací panel umiestnený nad ním slúži na vyhľadávanie ďalších užívateľov alebo ďalších funkcií súvisiacich s lokalitou. Vedľa vyhľadávacej oblasti sa nachádza aj niekoľko ikon pre oznámenia a možnosti účtu. Umožňujú zobraziť aktualizácie, prihlásiť sa alebo odhlásiť a opustiť portál.

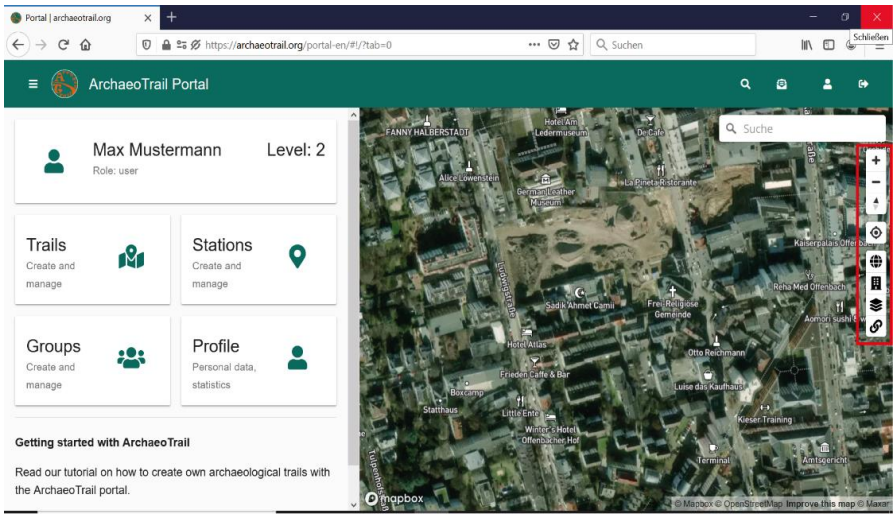

Tlačidlá plus a mínus slúžia na priblíženie a oddialenie mapy. Šípka na sever obnoví orientáciu mapy tak, aby sever smeroval nahor. Symbol terča vycentruje mapu na vašu aktuálnu polohu, symbol zemegule zobrazí vašu polohu v širšom zobrazení svetovej mapy. Symbol budovy zapína a vypína zobrazenie obrysov budov. Nasledujúca ikona umožňuje prepínať medzi rôznymi štýlmi mapy. Symbol odkazu slúži na synchronizáciu vašich úloh, napríklad zastávok, s mapovým nástrojom.

Váš profil

Na ľavej strane portálu nájdete štyri hlavné záložky: Trails, Stations, Groups a Profile.

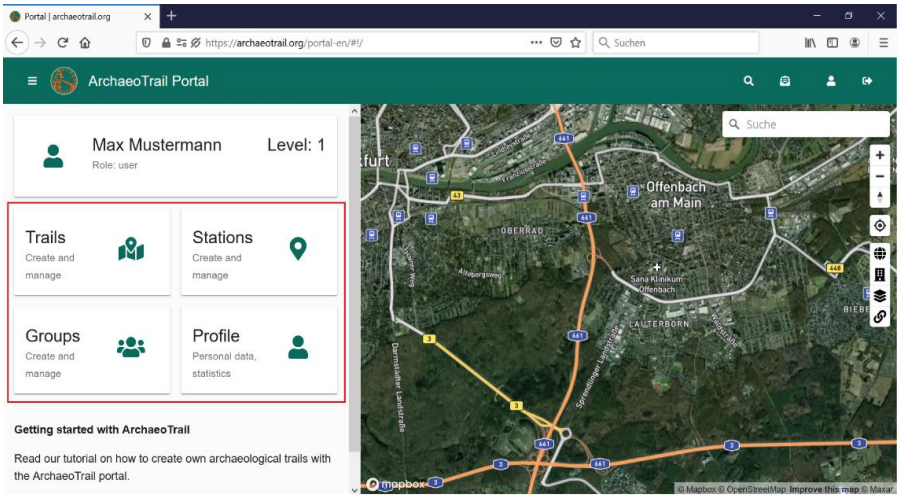

Vyberte Profile, kde môžete zobraziť a spravovať svoje používateľské konto. V časti Profile sa pod vašim menom a profilovým obrázkom nachádza časová os. Akonáhle začnete vytvárať trasy a zastávky, bude sa tu zobrazovať váš postup. Po zverejnení obsahu sa objaví aj v tomto zobrazení. Uvidíte tu tiež počet sledujúcich a počet užívateľov, ktorých sledujete; obe hodnoty začínajú na nule. Vedľa mena sa zobrazuje vaša užívateľská úroveň. Tá sa zvyšuje aktivitou na platforme, napríklad publikovaním trás, vytváraním zastávok a získavaním sledujúcich.

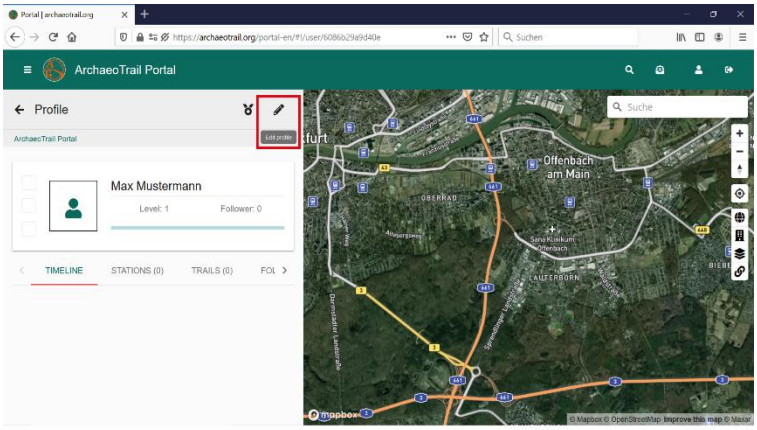

Ak chcete upraviť svoj profil, kliknite na ikonu ceruzky v pravom hornom rohu záložky Profile. Profilovú fotografiu zo svojho zariadenia nahráte voľbou Choose image. Môžete tiež upraviť spôsob zobrazenia svojho mena a inštitúcie, doplniť povolanie a pridať odkaz na svoju webovú stránku.

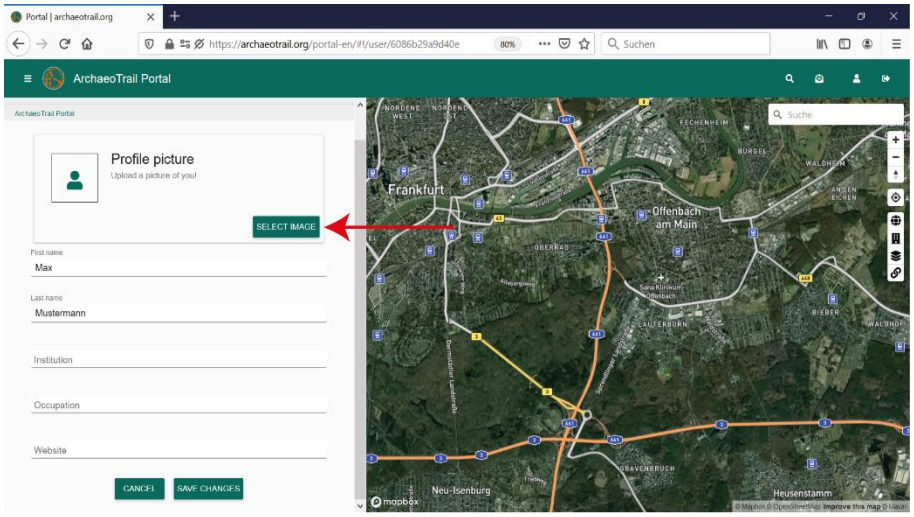

Kliknutím na ikonu odznaku naľavo od ceruzky zobrazíte získané odznaky. Udeľujú sa napríklad za publikovanie trás a zastávok, získavanie sledujúcich, dokončenie recenzií a sťahovanie vašich trás návštevníkmi. Až tri odznaky môžete zobraziť vedľa profilovej fotografie; stačí ich presunúť do príslušnej oblasti.

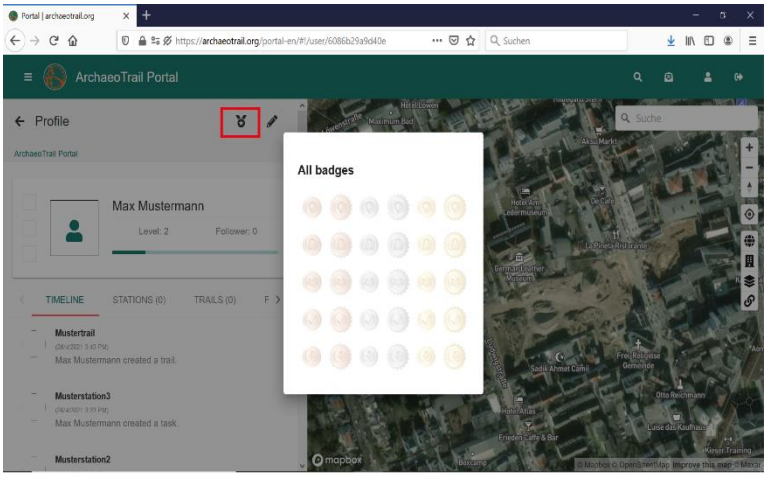

Krok 2: Vytvorte stanice

Nezabudnite: Než budete môcť vytvoriť trasu, musíte najskôr vytvoriť všetky zastávky (Stations), ktoré do neho budú zahrnuté. Pred zahájením tvorby trasy si pripravte všetky potrebné materiály: názov a krátky popis trailu, ilustráciu alebo titulný obrázok, názov a textový obsah každej zastávky, obrázky pre jednotlivé zastávky a prípadné doplnkové materiály, ako sú zvukové nahrávky, videá, ďalšie médiá a kvízové otázky.

Po kliknutí na záložku Stations sa zobrazí niekoľko kategórií: **Public Stations, My Stations, For Me a Favourites**. Public Stations sú prístupné všetkým užívateľom. My Stations obsahuje zastávky, ktoré ste vytvorili. For Me zobrazuje zastávky, ktoré s vami zdieľali ostatní používatelia. Favourites obsahuje zastávky označené pre rýchly prístup. Zastávku môžete pridať do Favourites kliknutím na ikonu hviezdičky pod jej popisom.

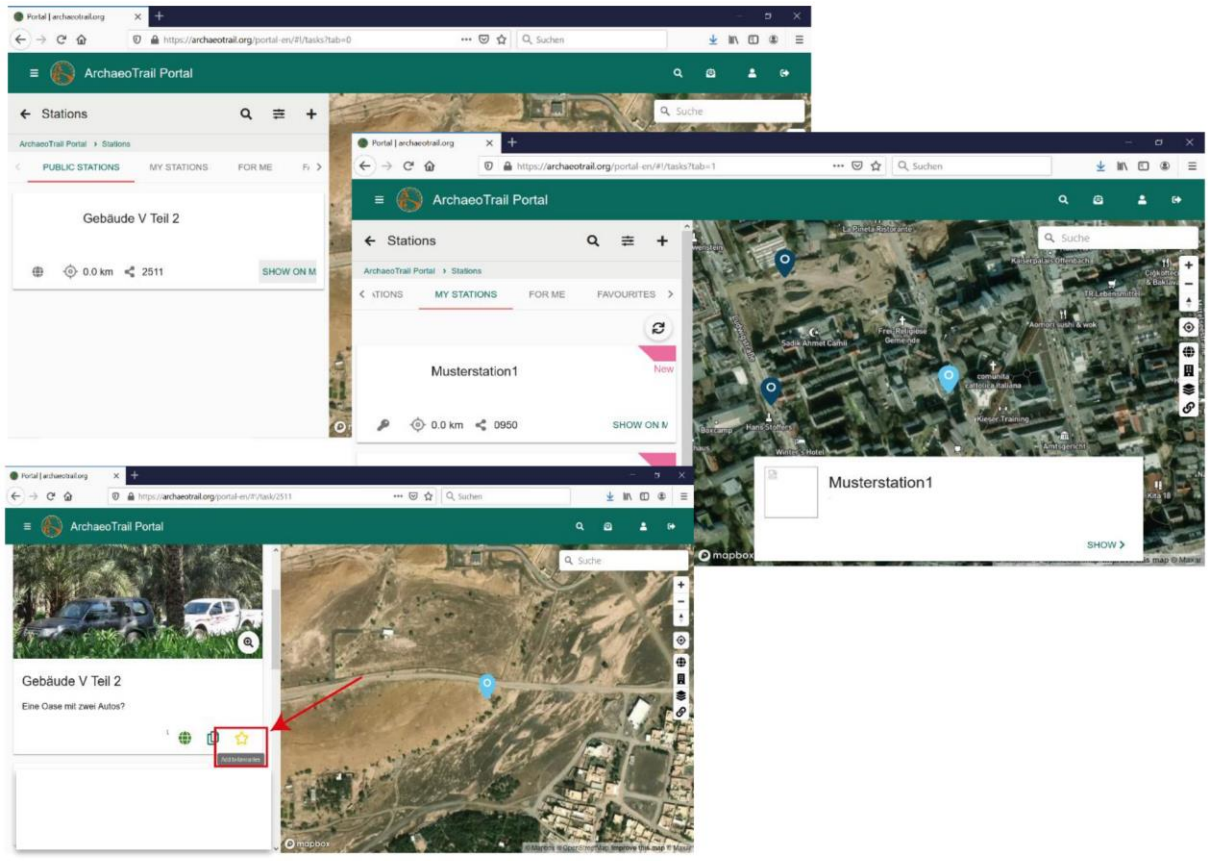

Vytváranie nových zastávok

Ak chcete vytvoriť novú zastávku, prejdite na záložku Stations a kliknite na ikonu plus (+) v pravom hornom rohu. Odporúčame mať vopred pripravené všetky texty a obrázky, ktoré budete k zastávkam nahrávať; celý proces tak bude rýchlejší a efektívnejší.

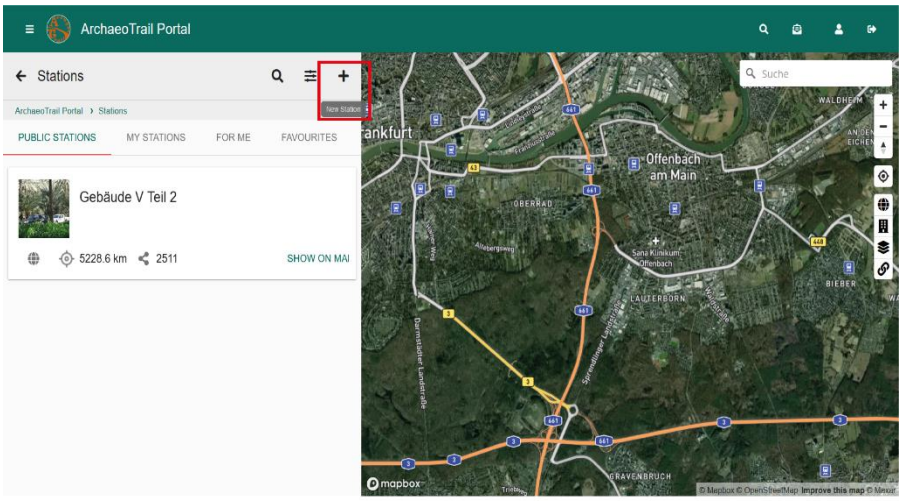

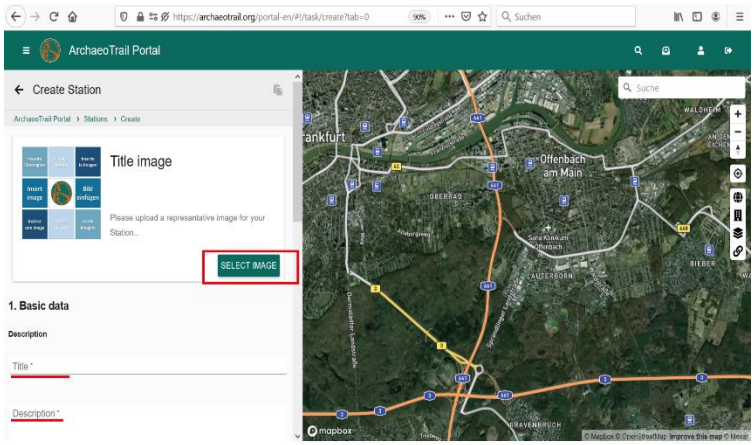

Nahrajte obrázok na obale zo svojho zariadenia a potom zadajte názov zastávky a popis. Názov zastávky môže mať **maximálne 20 znakov**, aby sa na smartfónoch zobrazil celý. Ako obrázok na obale si vyberte vizuálny prvok, ktorý používateľom aplikácie uľahčí vedieť, že sa dostali na správne miesto.

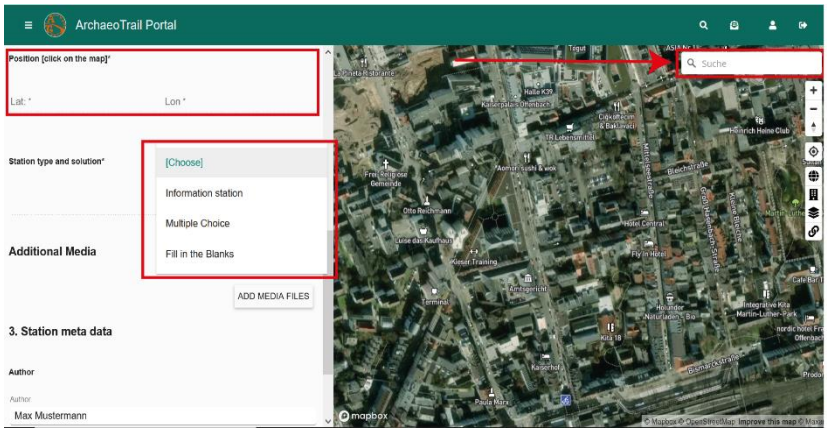

Pomocou mapového nástroja vyhľadajte polohu zastávky a kliknutím do mapy ju umiestnite. Vľavo sa zobrazia súradnice zemepisnej šírky a dĺžky. Polohu môžete zadať aj ručne pomocou UTM. Použite číselné hodnoty a desatinnú bodku (.).

Ďalej z rozbaľovacej ponuky vyberte **type of station** (typ zastávky). Rozhodnite, či má zastávka poskytovať iba informácie, alebo obsahovať aj kvíz. K dispozícii je Information Station a dva typy kvízov: Multiple Choice a Fill in the Blanks. Information Station slúži na poskytovanie zrozumiteľných a ľahko dostupných informácií návštevníkom. **Text je zámerne obmedzený na 1 000 znakov**, pretože používatelia pri prechádzaní trailu spravidla lepšie pracujú s krátkym a sústredeným obsahom. Text by mal byť jasný, pútavý a vhodný pre širokú verejnosť, nie písaný čisto vedeckým alebo akademickým štýlom. V prípade potreby môžete pridať odkazy na ďalšie zdroje, odporúčanú literatúru alebo externé médiá dostupné na webe. Cieľom je oznámiť kľúčové informácie zrozumiteľne a zaujímavo. Dôležité: Ak zvolíte kvíz Multiple Choice, informujte užívateľa priamo v zastávke, koľko odpovedí je správnych (jedna až štyri). Pri každej otázke musia byť vždy uvedené štyri možnosti odpovede.

Preklady zastávok

Informácie k zastávkam môžete návštevníkom poskytovať vo viacerých jazykoch bez toho, aby ste pre každý jazyk vytvárali samostatnú trasu. Pri spustení trasy v aplikácii si používatelia vyberú preferovaný jazyk z vami ponúkaných možností. Ak chcete pridať preklady, kliknite na ikonu v pravom hornom rohu. Potom vyberte jazyk z rozbaľovacej ponuky a zadajte zodpovedajúci preložený obsah. Pokiaľ požadovaný jazyk v ponuke ešte nie je, kontaktujte tím ArchaeoTrail a požiadajte o jeho pridanie (https://archaeotrail.org/contact-us/).

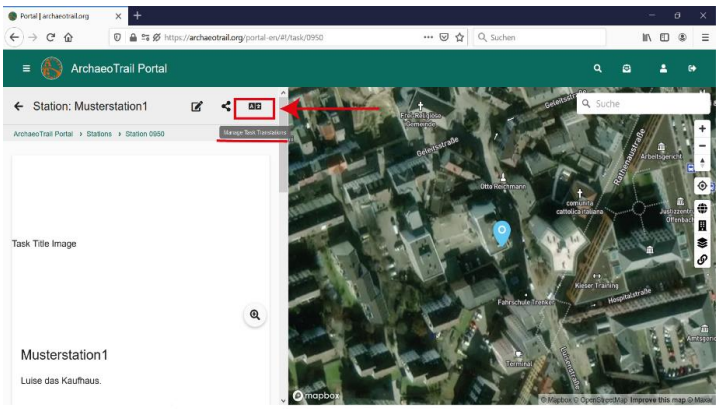

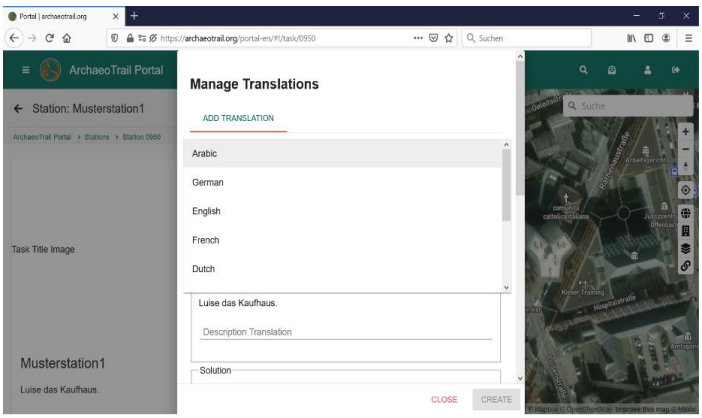

Doplnkové médiá

Okrem titulného obrázku môžete pridávať ďalšie médiá. Doplnkové súbory nahráte kliknutím na ADD MEDIA FILES. Môžu to byť obrázky, videá alebo zvukové nahrávky; maximálna veľkosť jedného súboru je 20 MB. Pri viacjazyčnej trase je možné jednotlivým jazykom priradiť rôzne obrázky. To sa hodí napríklad vtedy, ak sú prvky v obrázku popísané v jednom jazyku a pre iný jazyk potrebujete samostatnú verziu. U každého nahraného mediálneho súboru preto môžete určiť jazyk. Jazykové varianty sú k dispozícii iba pre doplnkové médiá, nie pre titulný obrázok. Do popisu zastávky je možné tiež vložiť odkazy na ďalšie médiá dostupné na webe.

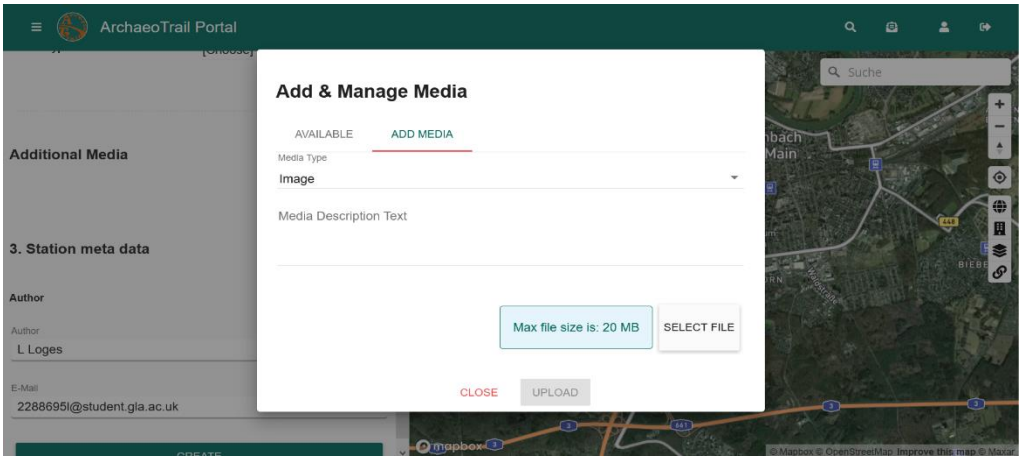

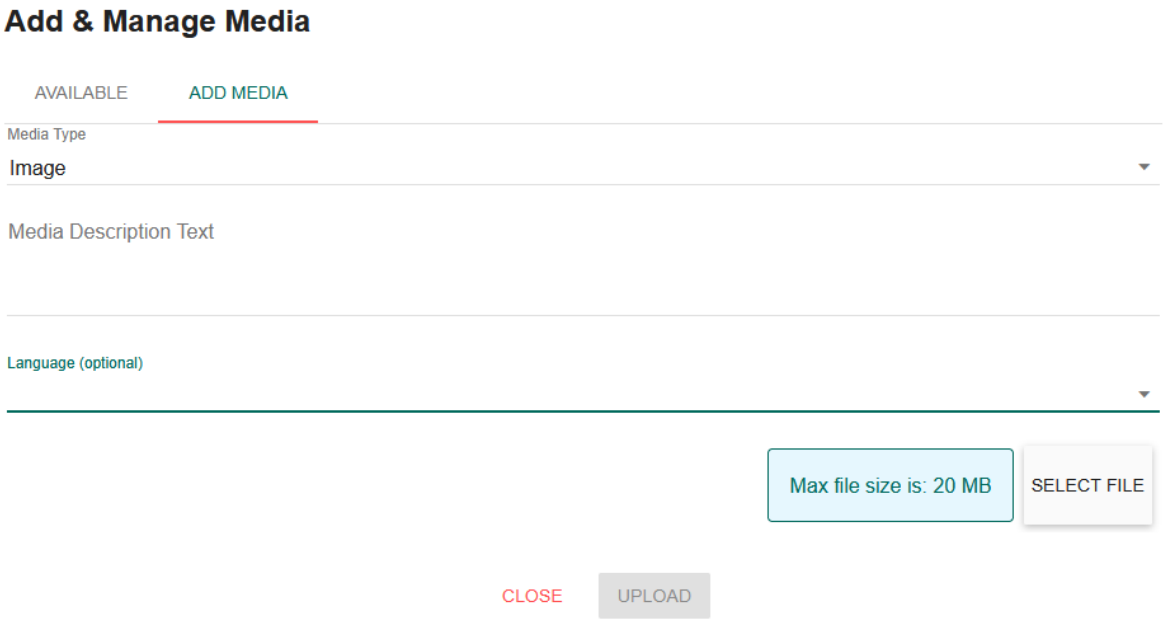

Ku každému mediálnemu súboru by ste mali pridať popis. Pri ilustráciách sa tento popis v aplikácii nezobrazuje ako titulok; slúži iba na to, aby ste súbor neskôr v systéme ľahko identifikovali. Pri zvukových a video súboroch sa však popis v aplikácii zobrazí ako názov súboru a po nahraní ho už nie je možné zmeniť.

Media Manager

Media Manager otvoríte kliknutím na tlačidlo Media Manager. Umožňuje spravovať všetky vaše mediálne súbory. Číslo v ľavom hornom rohu položky udáva, koľko zastávok daný súbor aktuálne používa; štítky v ľavom dolnom rohu ukazujú jazyky, pre ktoré sú k dispozícii jazykové varianty média. Konkrétny súbor nájdete pomocou vyhľadávacieho poľa.

V Station View sa v časti Additional Media nachádza tlačidlo, ktoré otvorí Media Manager a automaticky nastaví filter tak, aby sa zobrazil iba príslušný mediálny súbor.

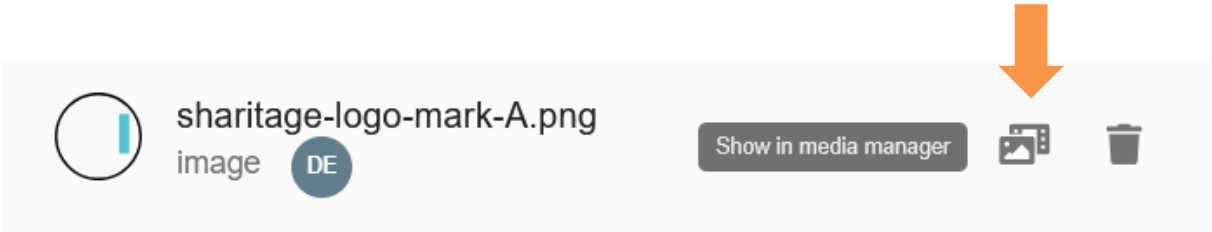

Metadáta stanice

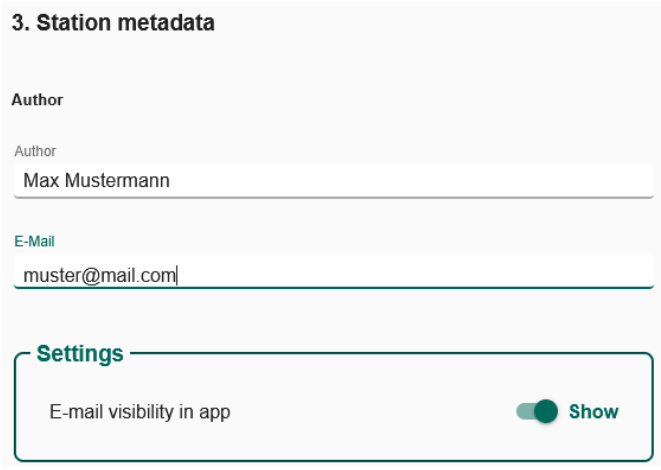

V metadátach zastávky môžete uviesť meno tvorcu trailu a kontaktnú e-mailovú adresu. Ak nechcete, aby boli tieto informácie viditeľné používateľom aplikácie, **uistite sa, že je prepínač visibility in the app vypnutý**.

Nakoniec kliknite na CREATE v dolnej časti stránky. Gratulujeme, vytvorili ste svoju prvú zastávku!

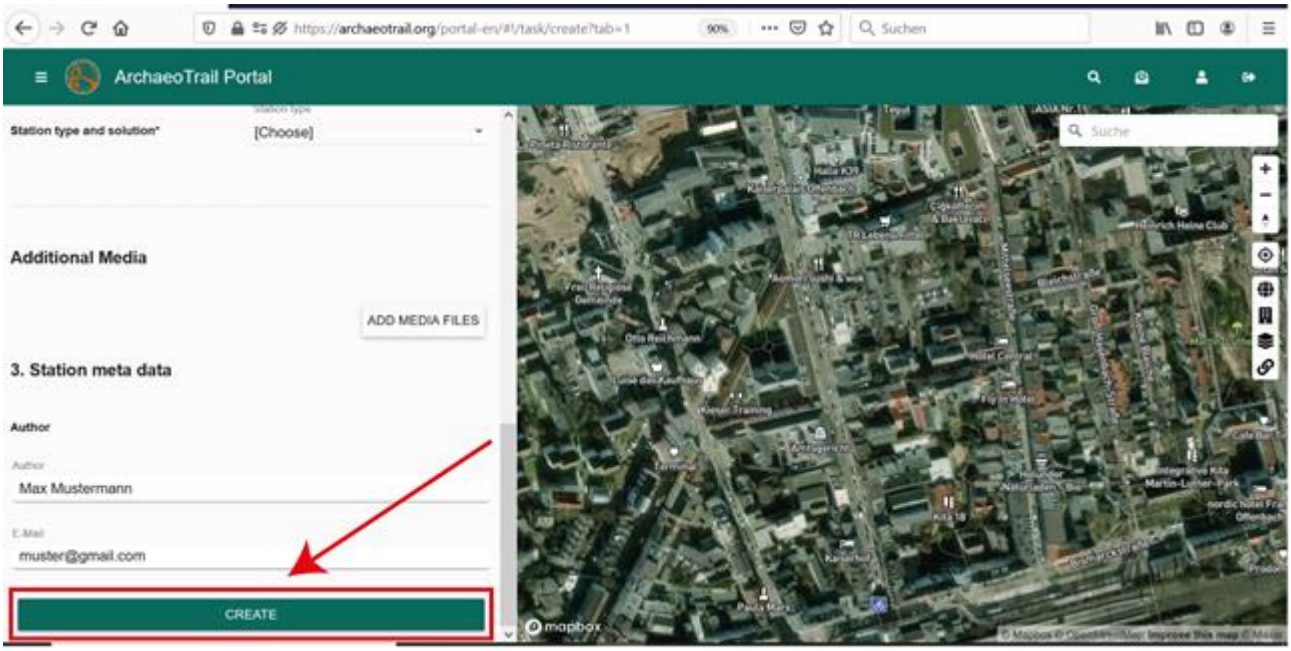

Než začnete vytvárať samotnú trasu, vytvorte všetky zastávky, ktoré do neho chcete zahrnúť. Dodatočné pridávanie zastávok do existujúcej trasy je časovo náročné.

Úprava zastávky

Ak potrebujete zastávku neskôr zmeniť, kliknite v hornej časti stránky na **Edit Station** a vykonajte potrebné úpravy. Ak už bola trasa, do ktorej zastávka patrí, zverejnená, zmeny sa zobrazia až po opätovnom stiahnutí trasy do smartfónu.

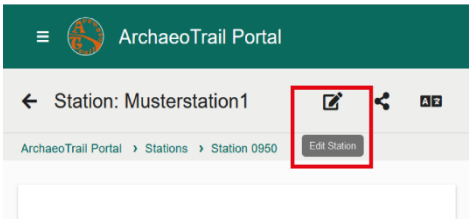

Odstránenie zastávky

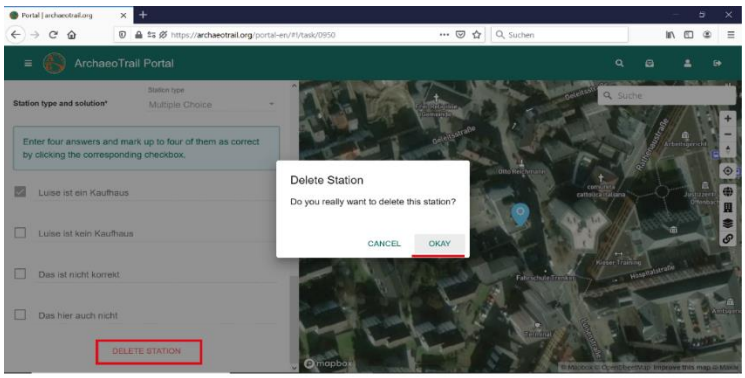

Ak chcete zastávku odstrániť, prejdite na koniec stránky, kliknite na DELETE a potvrďte voľbu. Zastávky ani trasy nemožno odstrániť, ak sú v režime úprav.

Krok 3: Vytvorte trasu

Než vytvoríte trasu (Trail), musíte najskôr vytvoriť všetky zastávky (Stations), ktoré do nej budú zahrnuté.

Ak chcete vytvoriť trasu, prejdite na záložku Trails a kliknite na ikonu plus (+) v pravom hornom rohu. Trasy sú členené do kategórií **Public Trails, My Trails, For Me a Favourites**, rovnako ako v časti Stations. Najprv nahrajte titulný obrázok trasy a zvoľte jasný, pútavý a výstižný názov. Potom pomocou mapového nástroja vyhľadajte približnú oblasť, ktorou trasa prechádza, a kliknutím do mapy určite jej polohu, ideálne blízko stredu cesty.

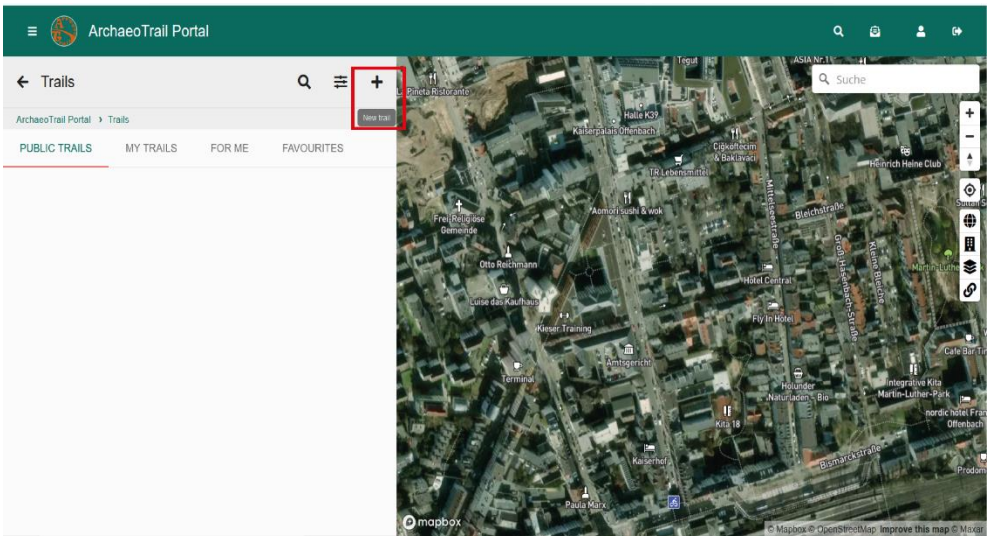

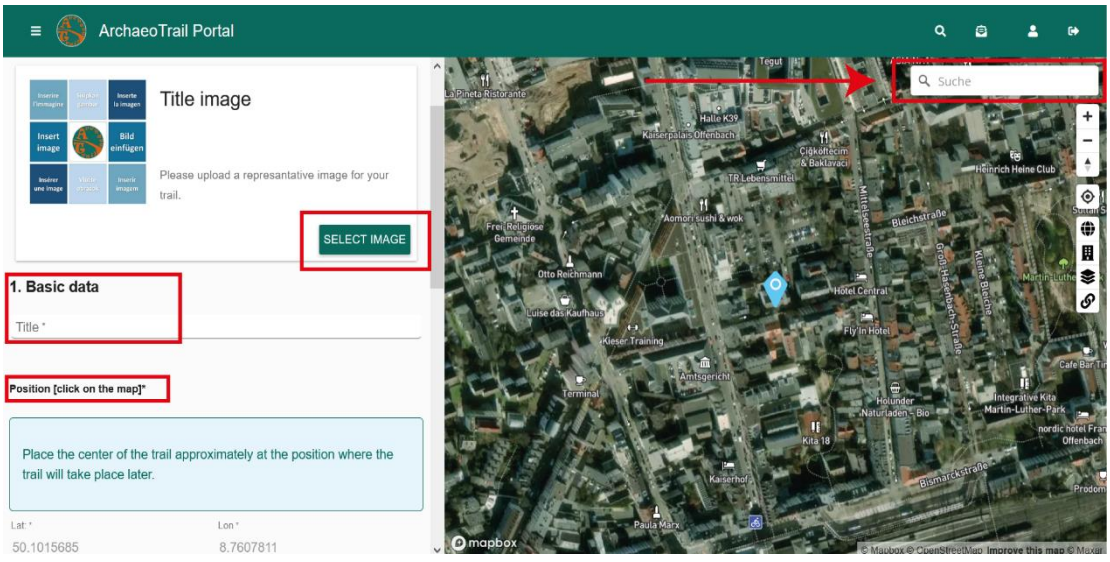

Vyberte príslušný kontinent, krajinu a mesto. Krajiny a mesto budú viditeľné v aplikácii, zatiaľ čo pole pre kontinent používa tím ArchaeoTrail interne na priradenie vhodných recenzentov pred zverejnením trasy.

Ak zapnete možnosť **Gamification**, môžu návštevníci získavať body za plnenie úloh na trase, napríklad kvízov na jednotlivých zastávkach. Výsledky slúžia iba pre osobnú potrebu a nemožno ich porovnávať s ostatnými užívateľmi. Možno ich však zdieľať v rámci skupiny, napríklad v školskej triede alebo medzi priateľmi, ktorí trasu absolvujú spoločne.

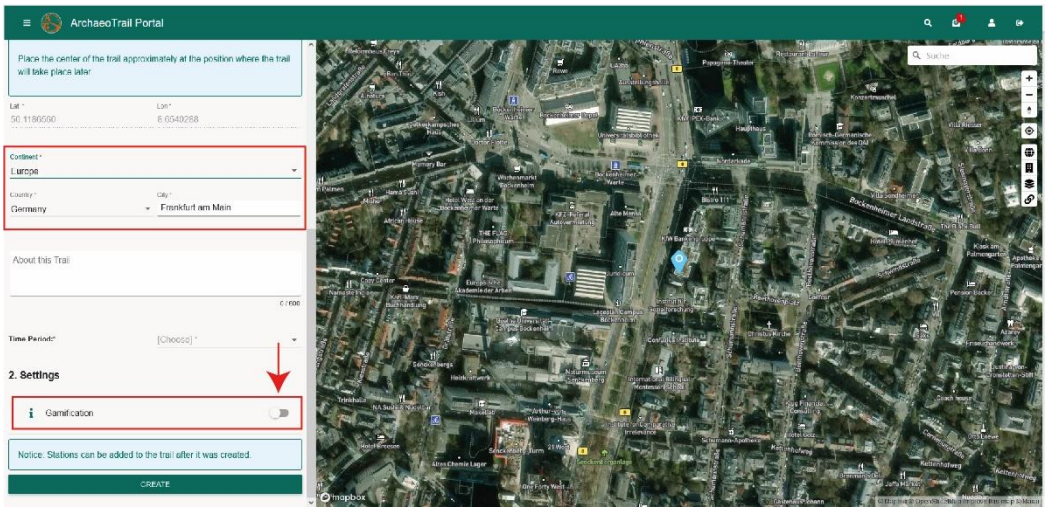

Teraz z rozbaľovacej ponuky vyberte časové obdobie, do ktorého vaša archeologická lokalita spadá. Toto pole nie je v aplikácii viditeľné a tím ArchaeoTrail ich používa iba interne na priradenie vhodných posudzovateľov pred zverejnením. Výber môže byť veľmi všeobecný. Ak si nie ste istí alebo nenájdete presnú zhodu, zvoľte najbližšiu dostupnú možnosť.

Preklady trasy

Pri spustení trasy v aplikácii si užívatelia môžu z ponúkaných možností vybrať preferovaný jazyk. Trasu je možné nastaviť aj ako viacjazyčnú. Prejdite do **Manage Trail Translations** v hornej časti stránky. Ak chcete pridať preklad, kliknite na ikonu v pravom hornom rohu, vyberte jazyk z rozbaľovacej ponuky a preložte jednotlivé kroky. Po dokončení kliknite na CREATE, čím preklad pridáte ku trase. Postup je možné opakovať pre viac jazykov; uistite sa však, že sú pre každý ponúkaný jazyk nahrané aj všetky doplnkové materiály. Pokiaľ požadovaný jazyk v ponuke nie je, kontaktujte tím ArchaeoTrail prostredníctvom https://archaeotrail.org/contact-us/ a požiadajte o jeho pridanie.

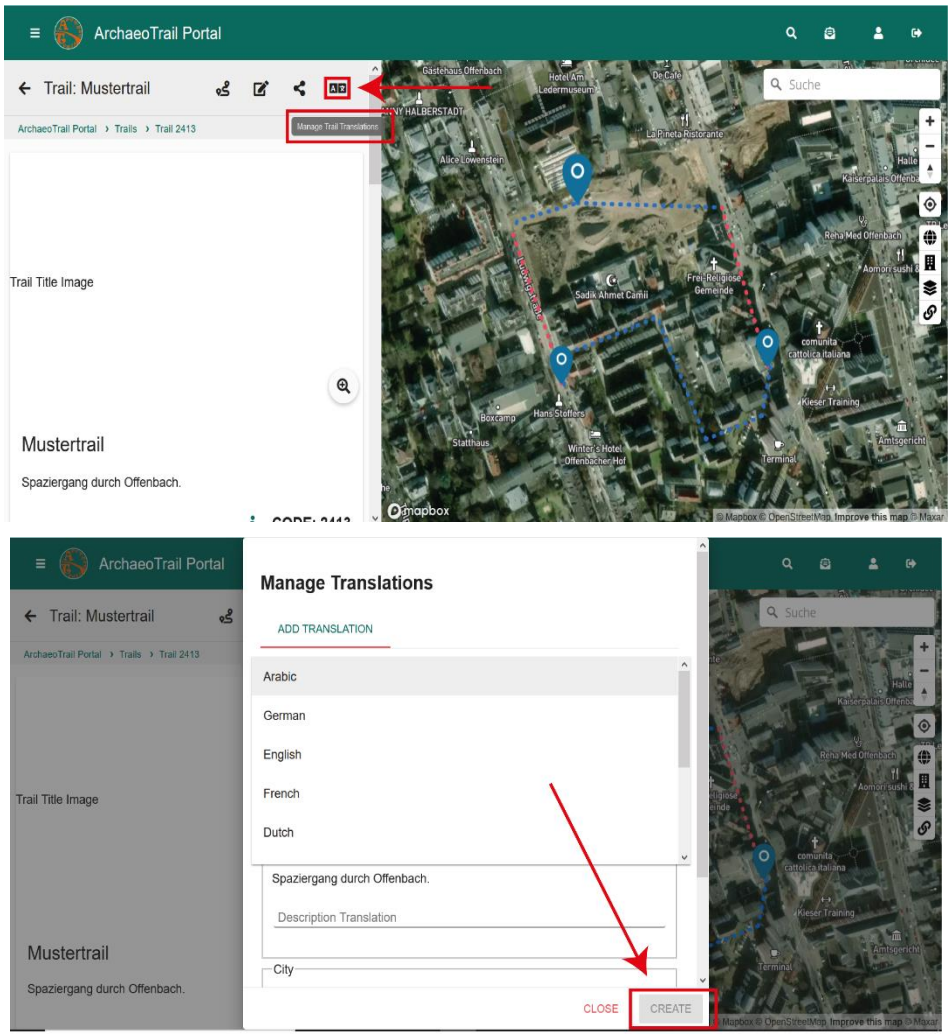

Pridávanie zastávok do trasy

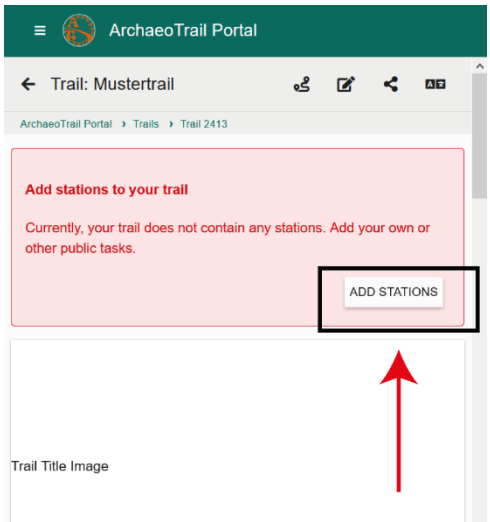

Kliknutím na **CREATE** v dolnej časti stránky trasy dokončite jej vytvorenie. Potom budete vyzvaní na pridanie zastávky, ktoré do trasy patria.

Vytvorené zastávky sa zobrazia automaticky a budú zoradené podľa vzdialenosti od polohy trasy. Do trasy ich pridáte kliknutím na ikonu plus (+) vedľa príslušnej zastávky.

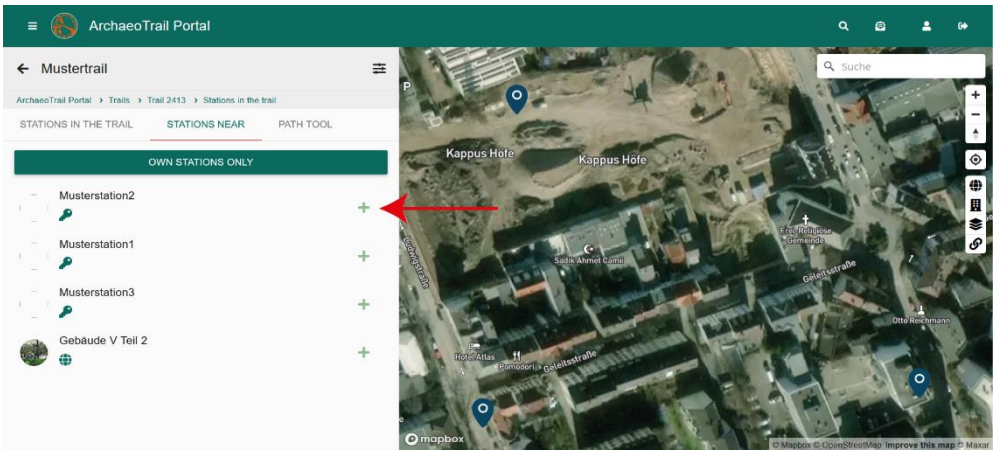

Vytvorenie cesty medzi zastávkami

Ďalej vytvorte cestu medzi zastávkami pomocou Path Tool. Dôležité: Než začnete cestu vytvárať, uistite sa, že sú do trasy pridané všetky zastávky. **Ak zastávky pridáte neskôr, budete musieť celú cestu vytvoriť znova**. Portál automaticky vytvorí cestu ako priame spojnice medzi zastávkami v poradí, v akom sú uvedené v zozname.

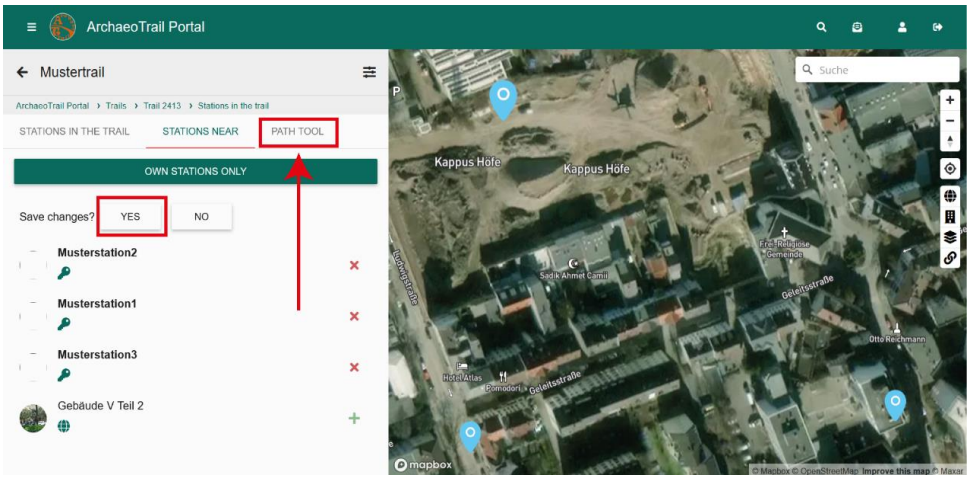

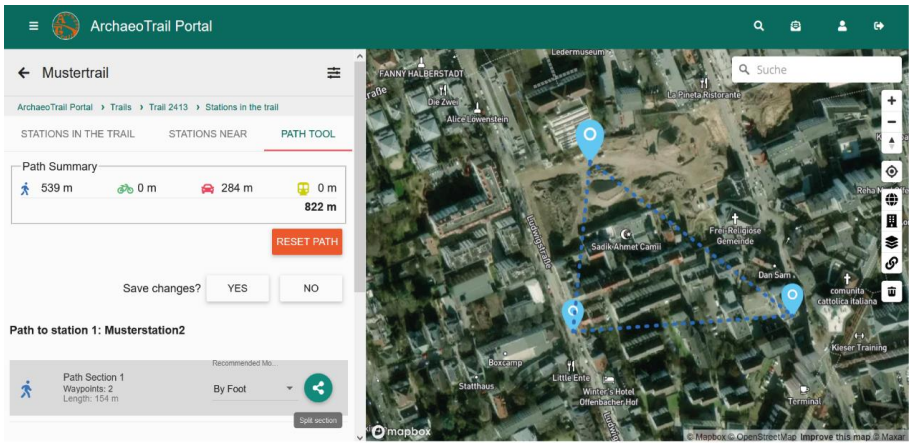

Ak chcete cestu upraviť, kliknite na niektorý jej úsek. Čiara sa zmení z prerušovanej na plnú. Ďalším kliknutím na úsek aktivujte režim úprav. Uprostred úseku sa objaví zelený kruh. Kliknite naň, podržte tlačidlo myši a pretiahnite ho na požadované miesto. Uprostred oboch novo vzniknutých úsekov sa automaticky objavia nové zelené body.

Ak chcete **cestu odstrániť**, kliknite na ňu, aby sa zobrazila ako plná čiara, a stlačte kláves Delete. Túto akciu nie je možné vrátiť späť a odstránené cesty nemožno automaticky obnoviť ani znovu vytvoriť.

Starostlivo zvoľte **spôsob dopravy** pre každý úsek trasy. Môžete vybrať chôdzu, jazdu na bicykli, jazdu autom alebo verejnú dopravu. Odporúčaný spôsob dopravy je možné meniť v rázcestiach pozdĺž cesty. **Medzi dvoma zastávkami tak môžete priradiť dva alebo viac spôsobov dopravy.**

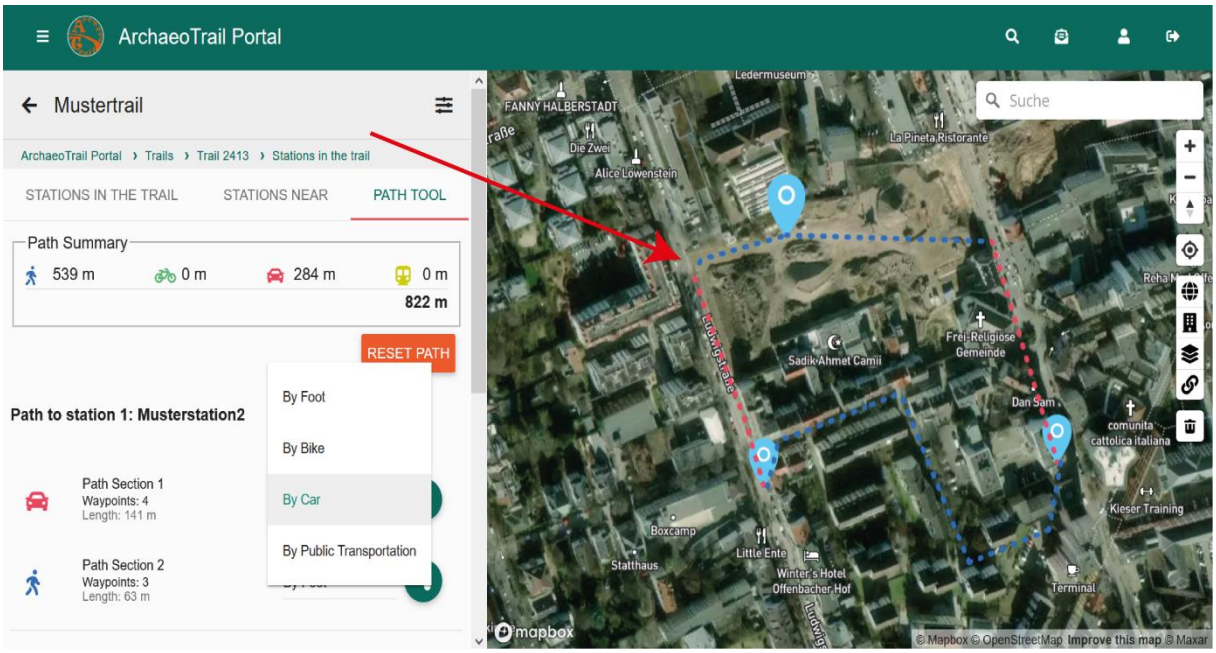

Vetvenie

Okrem jednej súvislej cesty je možné v rámci trasy vytvárať aj alternatívne cesty. Môžu zahŕňať skratky, doplnkové úseky alebo alternatívne príbehové vetvy, ktoré si používatelia zvolia podľa svojich preferencií. Trasa tak môže ponúknuť flexibilnejší a osobnejší zážitok.

Ak chcete vytvoriť alternatívnu cestu, začnite obvyklým nástrojom Path Tool, ako je popísané vyššie. Po vytvorení cesty vyberte zastávku na mape a kliknite na Add Branch Tool. Potom zvoľte cieľovú zastávku, do ktorej má nová cesta viesť z pôvodne vybranej zastávky. V dialógovom okne vetvy nastavte dostupné možnosti. Môžete zvoliť typ vetvy, napríklad skratku, alternatívnu cestu (napríklad s krajším výhľadom) alebo bezbariérovú cestu vhodnú napríklad pre osoby na vozíku alebo osoby s kočíkom. Novej ceste priraďte jasný názov vystihujúci jej účel a zo štandardných možností vyberte spôsob dopravy (chôdza, jazda na bicykli, jazda autom alebo verejná doprava). Nakoniec novú vetvu cesty upravte a doladťe podľa postupu uvedeného vyššie.

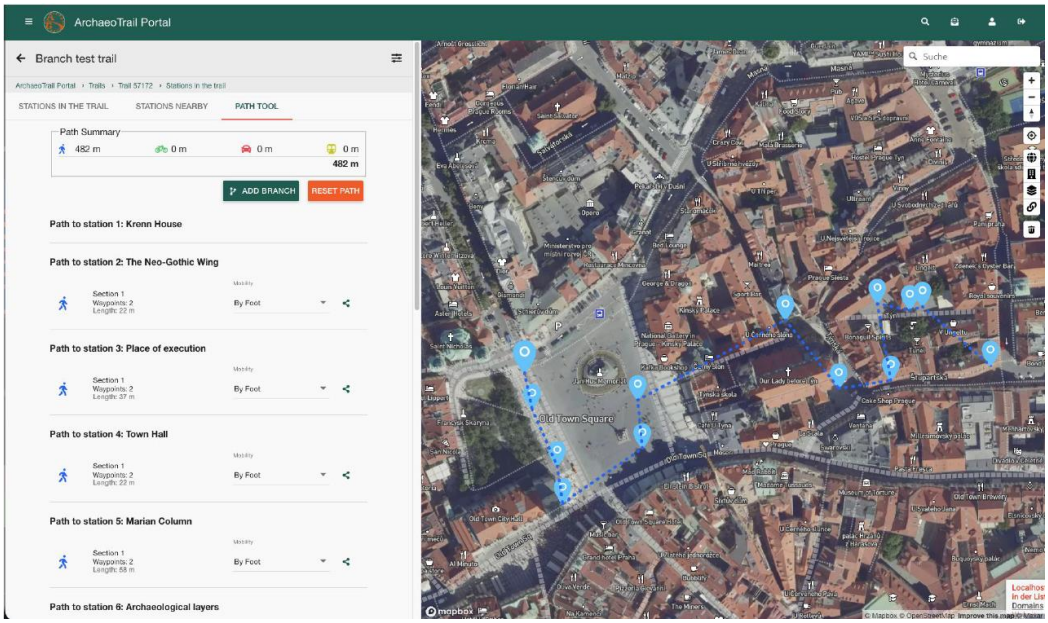

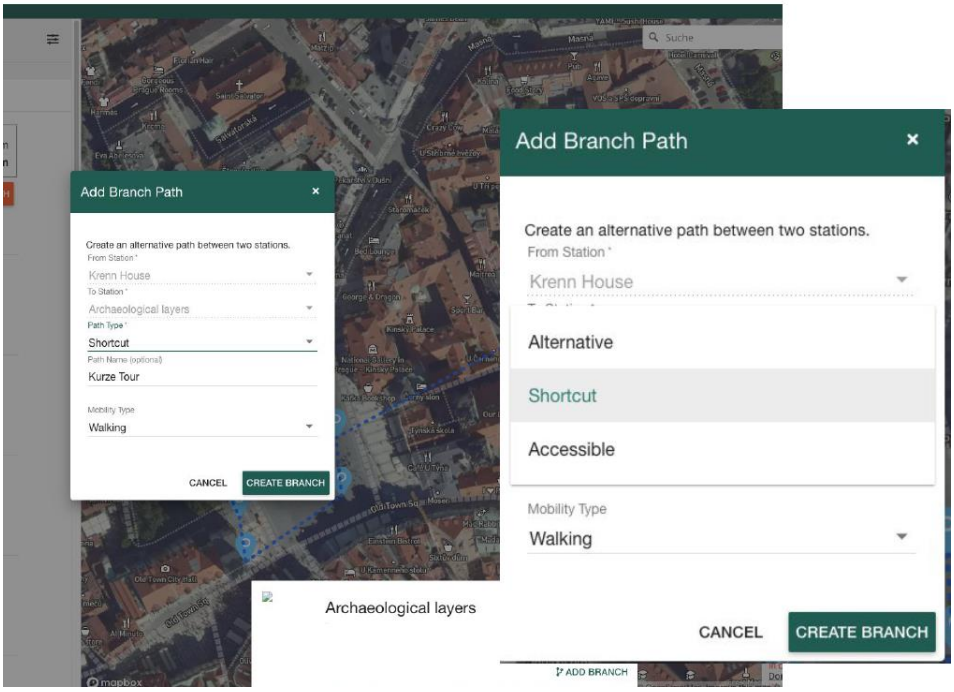

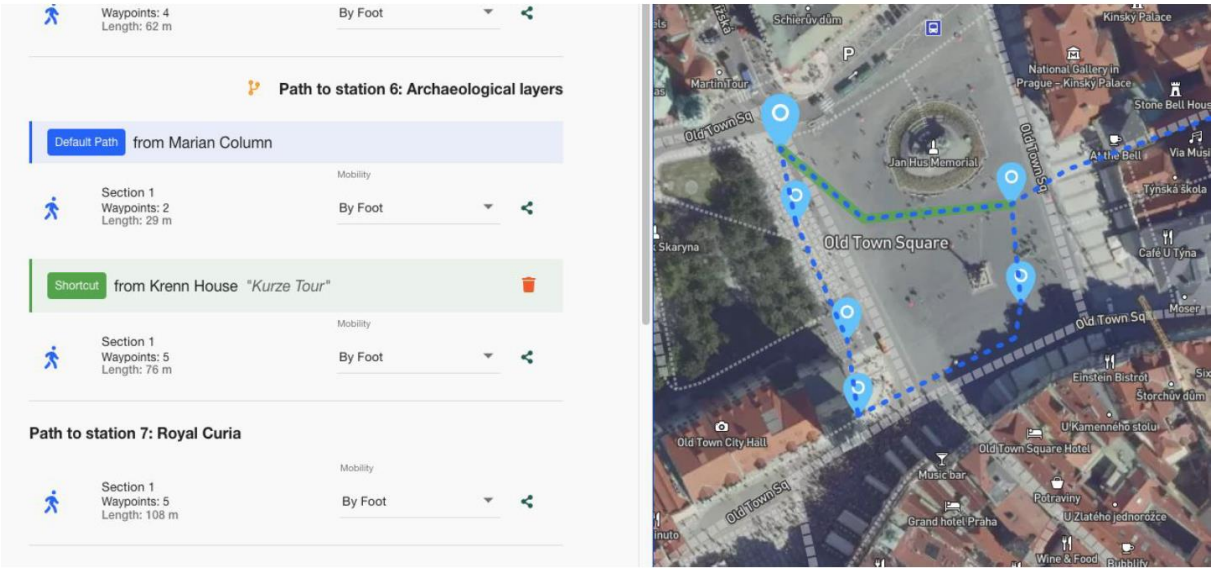

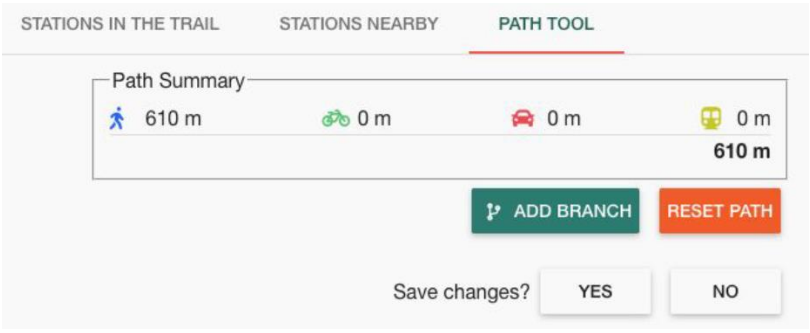

Ďalšia možnosť: v dialógu Path Tool kliknite na Add Branch.

V aplikácii sa vetvy zobrazujú inak ako hlavná cesta. Hlavná cesta je znázornená modrou bodkovanou čiarou, zatiaľ čo vetvy sú farebne zvýraznené úseky. Jednotlivé typy vetiev používajú rôzne farby; napríklad skratka môže byť zvýraznená zelene.

Zverejnenie trasy v ArchaeoTrail Portal

Akonáhle je trasa dokončená a všetky súvisiace zastávky sú plne pripravené, **musíte ju odoslať na kontrolu kliknutím na riadok Review Not yet requested**. Tým informujete tím ArchaeoTrail, že je trasa pripravená na kontrolu. Pred odoslaním sa uistite, že máte všetky potrebné práva a povolenia. To zahŕňa vysporiadanie autorských práv ku všetkému mediálnemu obsahu aj prípadné povolenia vlastníkov pozemkov alebo príslušných miestnych úradov pre použité lokality. Za zabezpečenie týchto práv a povolení zodpovedá výhradne tvorca trasy; tím ArchaeoTrail nezodpovedá za dodržanie právnych predpisov ani za škody vzniknuté v súvislosti s obsahom alebo jeho použitím. Ak nemožno požiadať o kontrolu, zvyčajne ešte nie sú splnené minimálne požiadavky na zverejnenie. Po schválení je možné trasu zverejniť a sprístupniť všetkým užívateľom ArchaeoTrail App.

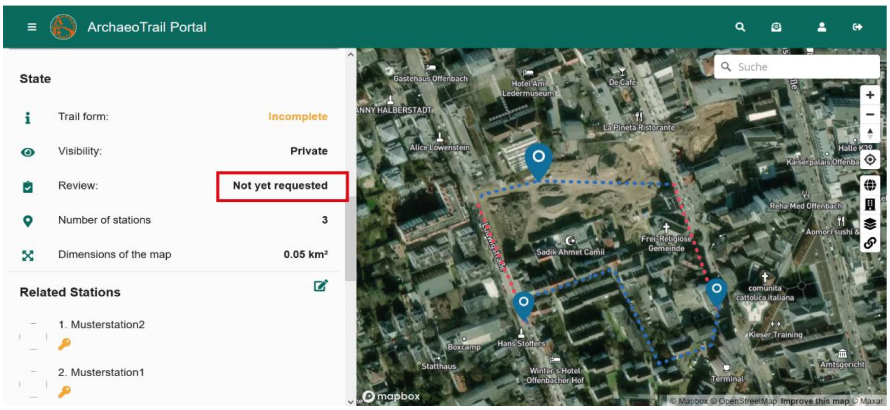

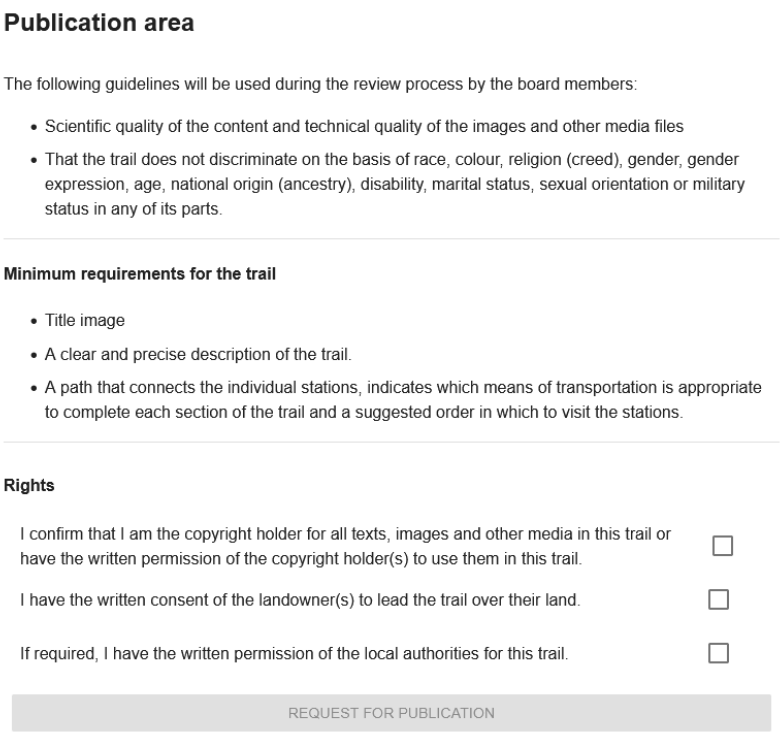

Symbol sťahovania v dolnej časti domovskej stránky trasy zobrazuje, koľko používateľov si trasu stiahlo. Ikona vedľa neho označuje stav viditeľnosti: symbol kľúča znamená, že trasa je súkromná, symbol glóbusu znamená, že trasa je verejná. Vedľa neho sa nachádza symbol hviezdičky, pomocou ktorého si môžete trasu pridať do obľúbených..

ArchaeoTrail nezodpovedá za propagáciu ani zviditeľňovanie vašej trasy. Odporúčame preto trasu aktívne propagovať, napríklad umiestnením informačnej tabule na lokalite s QR kódom odkazujúcim priamo na ArchaeoTrail App.

Zdieľanie trasy bez zverejnenia

V niektorých prípadoch môže byť užitočné sprístupniť trasu ostatným bez toho, aby bola verejne zverejnená. Trasu tak môžete zdieľať a testovať s vybranými užívateľmi, napríklad s miestnymi úradmi, zainteresovanými stranami alebo členmi uzavretej skupiny, napríklad školské triedy, pokiaľ obsah nie je určený širokej verejnosti. Každej trase je priradený štvormiestny kód. Tvorca ho môže použiť na zdieľanie trasy s ďalšími užívateľmi, aj keď trasa zostáva súkromná. Po zadaní kódu v aplikácii v časti **Add Trails** môžu používatelia trasu priamo načítať a otvoriť.

Úprava trasy

Pokiaľ potrebujete trasu neskôr upraviť, kliknite v hornej časti stránky na **Edit Trail** alebo prejdite nižšie

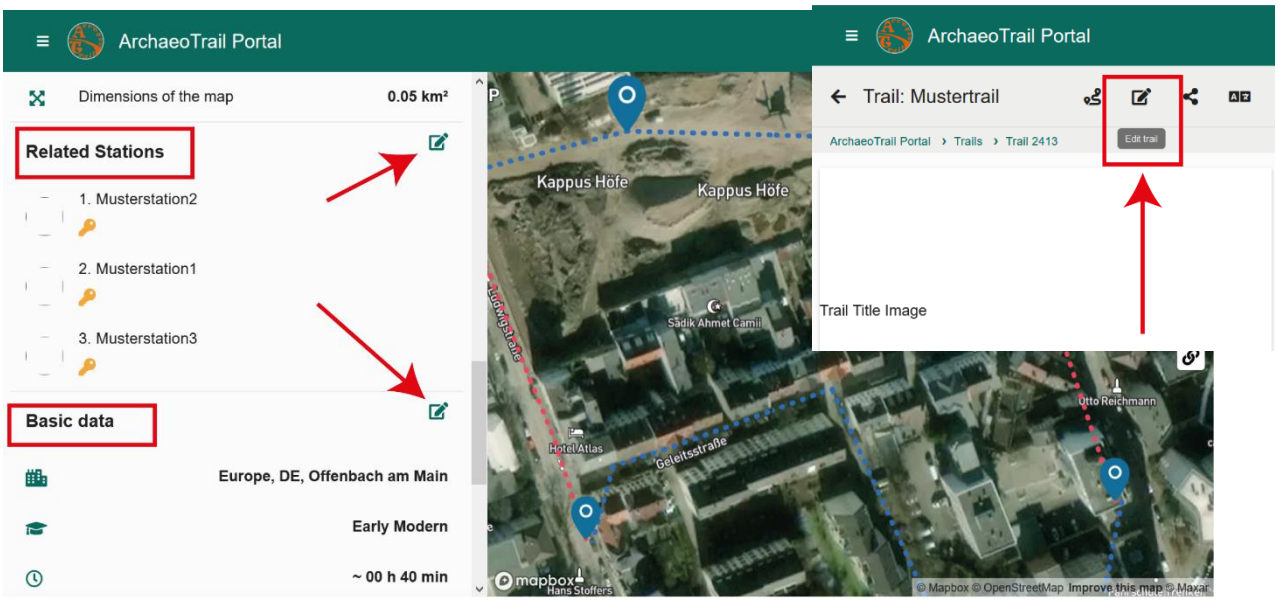

a pomocou tlačidiel pre úpravy v prehľade trasy otvorte konkrétne časti. Pokiaľ už bola trasa zverejnená, zmeny sa prejavia až po jej opätovnom stiahnutí do smartfónu. V tomto menu môžete iba pridávať alebo odoberať zastávky z trasy. Ak chcete upraviť samotné zastávky, prejdite do časti Stations (pozri vyššie).

Odstránenie trasy

Ak chcete trasu odstrániť, prejdite na koniec stránky a uistite sa, že nie ste v režime úprav. Kliknite na DELETE. Potom budete vyzvaní na potvrdenie akcie zadaním slova DELETE do vyskakovacieho okna.

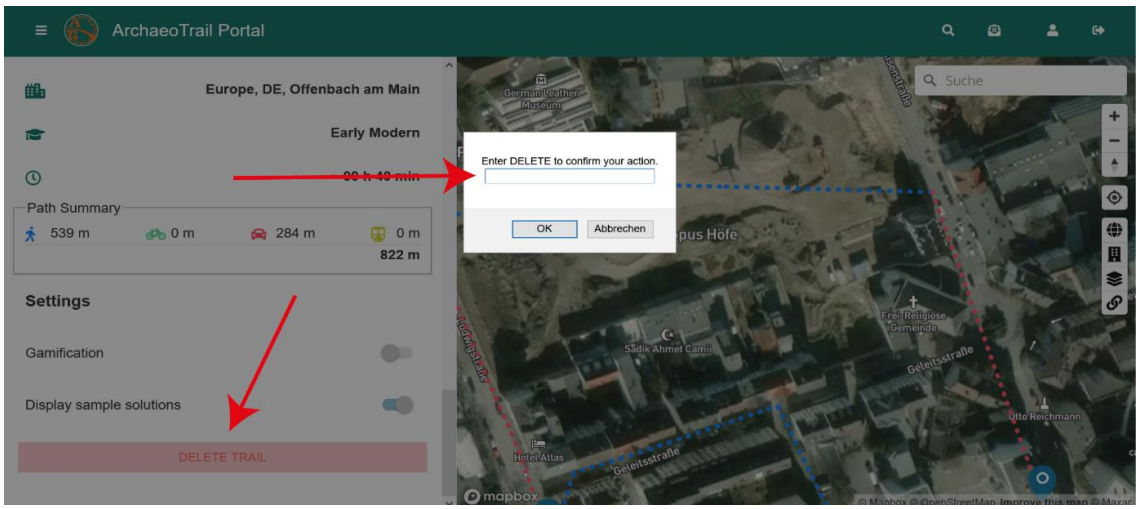

Vytváranie skupín a komunikácie s ostatnými

Ak chcete v portáli komunikovať s ostatnými tvorcami Archeotrailov, môžete vytvoriť skupinu a spolupracovať v nej na trasách. Prejdite do časti Groups a kliknite na ikonu plus (+) v pravom hornom rohu.

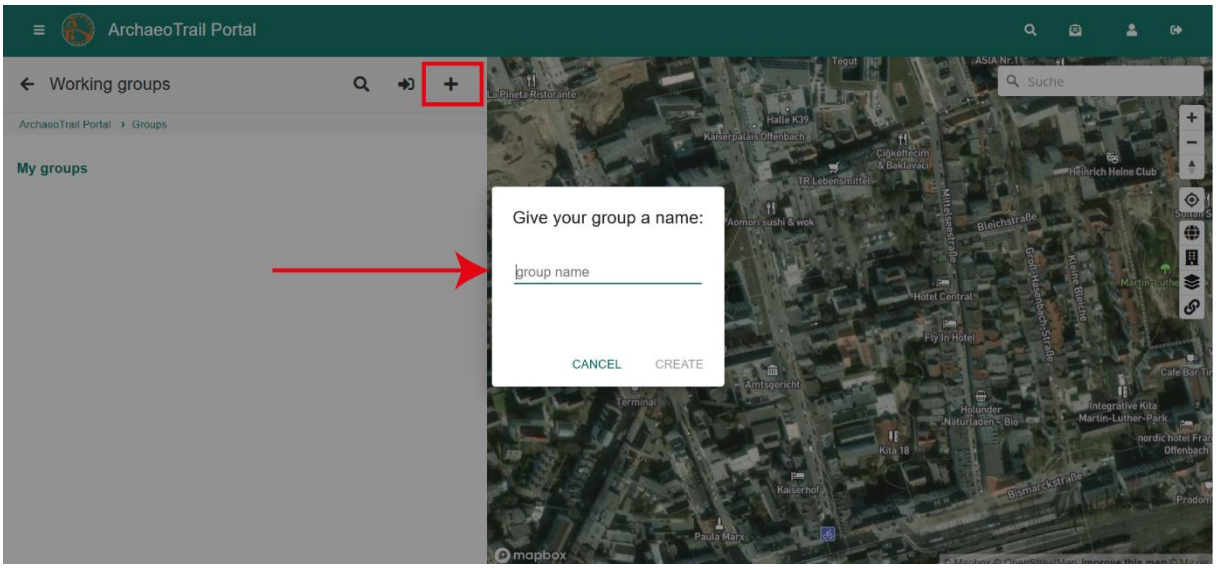

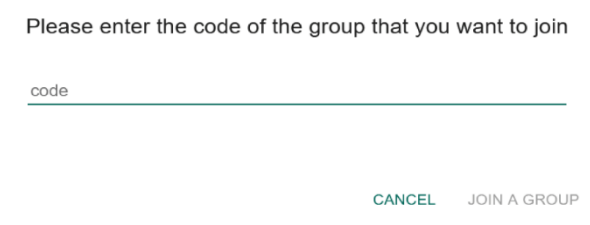

Po pomenovaní skupiny dostanete trojciferný kód, ktorý môžete zdieľať s každým, koho chcete na spoluprácu pozvať. Ak sa chcete pripojiť k skupine vytvorenej iným členom, musíte tento kód získať od jej zakladateľa. Členovia skupiny potom môžu prezerať a spoločne upravovať nezverejnené trasy. Zakladateľ skupiny môže kedykoľvek odobrať člena kliknutím na **DELETE**.

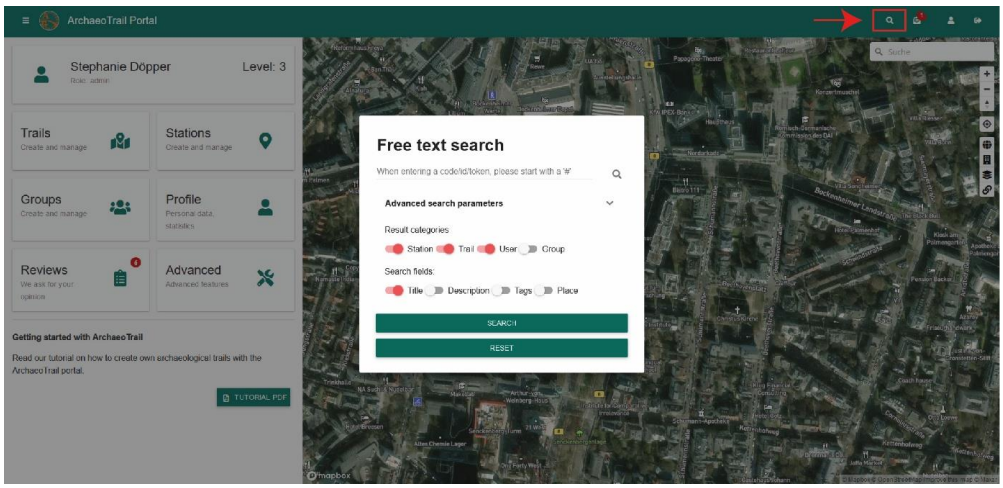

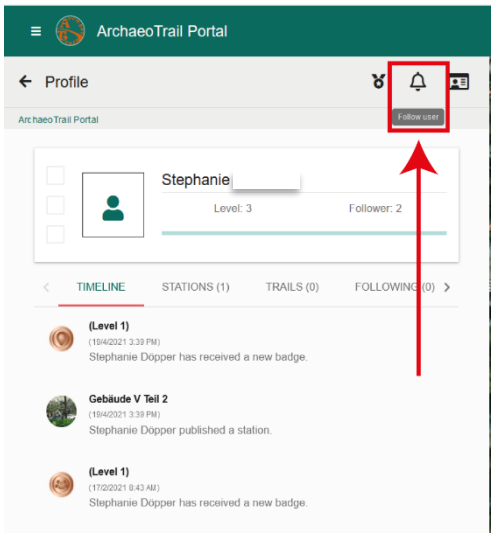

S ostatnými členmi platformy môžete komunikovať aj priamo. Ak chcete nájsť iného používateľa, použite panel pre vyhľadávanie podľa kľúčových slov nad mapovým nástrojom. Ak chcete používateľa sledovať, prejdite na jeho profilovú stránku a kliknite na ikonu zvončeka. Akonáhle ho začnete sledovať, môžete mu poslať priamu správu kliknutím na ikonu papierového lietadla v jeho profile. Kontaktné údaje iného používateľa si môžete vyžiadať bez ohľadu na to, či ho sledujete.

